

2

ЛВІВСЬКА
МІЖОБЛАСНА
СПЕЦІАЛЬНА
НАУКОВО-
РЕСТАВРАЦІЙНА
ВИРОБНИЧА
МАЙСТЕРНЯ

ДЕРЖБУД УРСР

УКРАЇНСЬКЕ СПЕЦІАЛЬНЕ НАУКО-
ВО-РЕСТАВРАЦІЙНЕ ВИРОБНИЧЕ
УПРАВЛІННЯ

Житловий будинок №34
по вул. Краківській
м. Львова

Технічна документація

ВЕРЕСЕНЬ

1976 р.

Управління
охорони
історичного /
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

ДЕРЖБУД - УРСР

ЛВІВСЬКА М/О СПЕЦІАЛЬНА НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНА
ВИРОБНИЧА МАЙСТЕРНЯ

НАУКОВОДОСЛІДНИЙ РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ № 2

Житловий будинок № 34
по вул. Краківській

ТЕХНІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Головний архітектор
Львівської м/о СНРВМ

І. МОГУТИЧ

нач. НДРВ - 2

Є. СОВОЛЕВСЬКИЙ

м. Львів - 1976 р.

Матеріали техдокументації
підготували :

Архітектори :

В. Соколов
Н. Ткаченко

В. СОКОЛОВ

Н. ТКАЧЕНКО

Старший
Науковий співпрацівник

В. ВУЙЦИК

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

СКЛАД ДОКУМЕНТАЦІЇ :

1. Реставраційне завдання
2. Акт технічного стану
3. Коротка історична довідка
4. Обмірні креслення
5. Фотофіксація існуючого стану та натурних об'єктів.

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

" ЗАТВЕРДЖЕНО " :

" ПОГОДЖЕНО "

НАЧАЛЬНИК ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПЛАНУВАННЯ І ЗАБУДОВИ НАСЕЛЕНИХ
ПУНКТІВ І АРХІТЕКТУРИ ДЕРЕБУДУ
УРСР

НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ В
СПРАВАХ БУДІВНИЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ ЛЬВІВСЬКОГО
ОБЛВИКОНКОМУ

С.М.МИРГОРОДСЬКИЙ

А.М.ШУЛЯР

" " 1976 р.

" " 1976 р.

РЕСТАВРАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ

на проведення науково - реставраційних та проектно-дослідних робіт по опорядженню фасадів житлових будинків ХУІ-ХІХ ст.ст. по вул. Краківська, 7, Вірменська, 19, Фрунзе, 4, Галицька, 20, Краківська, 34, Л.Українки, 19 в межах історико - архітектурного заповідника м. Львова.

Житлова забудова, яка входить в межі ДІ-АБ м.Львова, виникла на протязі ХІV - ХV ст. та кінцево сформувалась до середини ХІХ ст. На протязі цього часу споруди перебудовувались та ремонтувались. Фасади будинків мають стильові ознаки ренесансу, барокко, класицизму.

Основним завданням реставраційних робіт повинно бути можливе відновлення зовнішнього вигляду споруд на найбільш оптимальну дату, беручи до уваги комплексний підхід до реставрації житлової забудови, який має своєю метою створення гармонійного середовища історико - архітектурного заповідника.

Документація повинна бути розроблена на основі даних, одержаних внаслідок вивчення літературних та архівних матеріалів, а також натурного обстеження споруди і бути представлена в наступному об'ємі :

1. Акт технічного стану фасаду
2. Коротка історична довідка
3. Схематичні обміри м-б 1:100
4. Фотофіксація
5. Журнал зондажів
6. Ескізний проект реставрації фасадів М 1:100 з пояснювальним записком.

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

7. Робочі креслення пофарбування фасадів М 1:50 .

Роботи виконуються при авторському нагляді з веденням журналу авторського нагляду. В процесі робіт ведеться фотофіксація .

По закінченню робіт складається науково-реставраційний звіт .

Начальник відділу охорони та експлуатації пам'ятників архітектури

М.Онишко

" " " 1976 р.

Директор Львівського державного історико-архітектурного заповідника

В.А.Пліхівський

" " " 1976 р.

Головний архітектор Львівської М/О СНРВМ

І.Р.Могитич

" 13 " VII 1976 р.

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

АКТ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ

фасадів будинку № 34 на вул. Краківській в м. Львові
Державного історико - архітектурного заповідника
м. Львова

" " _____ 1976 р.

Ми, що нижче підписалися, комісія в складі архітектора державного історико - архітектурного заповідника м. Львова тов. ФУГОЛЬ Н.Є. та архітектора Львівської м/о СНРВ майстерні / НДРВ - 2 / тов. Соколова Ю.І. склали цей акт у тому, що цього числа нами проведено на місці обстеження фасадів житлового будинку по вул. Краківській № 34 та встановили такий технічний стан споруди :

І. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС

Чотирьохповерховий будинок знаходиться між вулицями Краківською, І.Гонти і Д. Галицького. Будинок житловий, побудований на початку XIX ст., являє собою приклад класицизму з елементами ампіру, що проявляються в скульптурному оздобленні.

Головний вхід в будинок здійснюється від вул. Краківської по центру фасаду. Вхідний проріз прямокутний з півкруглою фравою. Вхідний коридор перекрито циліндричним склепінням. Підлога викладена керамічною плиткою. Сходові клітки знаходяться вбік від коридору. Сходи - дерев'яні, в цілому в задовільному стані, огороження - металева декоративна решітка, вимагає ремонту, виправлення, розчищення. До входу в будинок ведуть три сходи, кам'яні з різного матеріалу.

Вхід - в'їзд існував колись і від вул. І.Гонти - арочний, близький до еліпсу з залишками відбійних каменів в проїзді. В даний час проїзд закладено, в закладці - вікно. Обрамлення цього входу - профільоване, можливо, з каменю. Ще один вхід в будинок існує від вул. Д. Галицького, функціонує. Перекриття цього входу - плоске, сходи - дерев'яні, огороження - з різьблених балисин, в більшості відсутніх, вимагають ремонту. Підлога сіней - з керамічної кольорової

мічної кольорової плитки, збірної, побитої. Вхідного тамбура - бетонна, стяжка зовсім зруйнована. Також пошкоджені сходи до сіней.

Частина першого поверху від вул. Галицької займає магазин. Будинок з підвалами.

II. КОНСТРУКТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ

1. Цоколь низький, простий, поштукатурений складним розчином. Кладка цоколю, можливо, з каменю. Штукатурка пошкоджена.
2. Стіни будинку цегляні, поштукатурені, з набризгом. Два нижні поверхи - рустовані. Руст дощатий виконаний в штукатурці. Стіни верхніх двох поверхів - гладкі. Штукатурка стін місцями відшарувалась, особливо на набризгу.
3. Карниз. Кожен поверх завершується карнизом профільованою тягою, другий поверх має ще проміжний карниз, на рівні перемичок вікон. Вінчальний карниз - з великим виносом, на декоративних консолях, оббитий профільованим залізом. Низ карнизу також оббито залізними аркушами. Залізо значно пошкоджене. Карнизні тяги поштукатурені, вимагають ремонту місцями.
4. Двері, вікна. Головний вхід в будинок являє собою прямокутний проріз з напівкруглою фрамугою. Дверне заповнення - просте, соснове, очевидно, пізнішого походження. Фрамуга, що над перемичкою дверей, заповнена ззовні металевою декоративною решіткою, з середини - забита фанерою. Простежуться залишки дерев'яних фігурних горбильків.

Заповнення прямокутного дверного прорізу від вул. Д. Галицького - дубове, двохстулкове, з різьбленням, фарбоване. Можливо, були з оскленням. Вимагає розчищення і ремонту.

Віконні прорізи - прямокутні. Заповнення - частково ремонтані, прості. Частково - старі, з різьбленими імпостами. Вимагають ремонту з відтворенням різьблених прикрас.

Над входом, від вул. Краківської на другому поверсі знаходиться балкон. Плита - з каменю, кронштейни - також. Балкон затікає, з пошкодженнями. На цьому ж поверху, від вул. І. Гонти, над закладеним в'їздом, також існує балкон, на трьох консолях, кам'яних. Середній кронштейн одночасно є замковим для входу, відбитий.

Огородження обох балконів - металева ажурна решітка. Вимагає ремонту і розчищення.

Вітрини - прямокутні, сучасні.

III. ДЕКОРАТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ

Балконні кронштейни - з різьбленням пошкоджені. Віконні прорізи першого поверху завершуються напівкруглими арками. Над прорізами 2-го поверху - півкруглі профільовані обрамлення, прикрашені лемами; амурами з факелами - мотиви чергуються. Над прорізами 3-го поверху проходить пояс, декорований крилатими лемами з вазонами і гірляндами і танцючими амурами з гірляндами. Ці мотиви також, як і на другому поверсі, проходять по всіх трьох фасадах. Під вінчаючим карнизом проходить пояс із фонік.

Все це оздоблення - ліпне, добре збережене, вимагає розчищення від набризгу.

IV. Водовідвідна система зовнішня, частково ремонтвана. Зливи і покриття тяг вимагає заміни.

Ю. Соколов

Будинок № 34, що по вул. Краківській, один з небагатьох пам'ятників класицизму першої половини XIX ст., в якому чітко виразились стильові ознаки цього періоду. Тут необхідно зауважити,

що класицизм у Львівській архітектурі не проявив себе у всій своїй повноті, як в інших містах Східної і Західної Європи. Причиною цьому були слабкі економічні можливості того часного Львова. Риси цього стилю проявилися головню, за винятком кількох громадських споруд, в житловій архітектурі. Тому пам'ятники Львівського класицизму мають певний "камерний" характер.

Щодо джерел і зразків, то їх треба шукати в тодішній австрійській столиці та інших містах австро-угорської імперії, звідки вони транспортувалися будівничими, що ~~лише~~ засіли в будівельнім уряді. Уже в 1785 р. у Львові була заснована Дирекція цивільної архітектури, яка склалася виключно з австрійських чиновників. Пізніше назва міняється на Будівельну дирекцію. Власне ця установа виготовляла проект на будівництво відповідно до естетичних вимог і смаків свого часу. Її продуктом є описуваний нижче будинок на вул. Краківській, 34.

Будинок чотириповерховий з трьома фасадами, які виходять на вул. Краківську, Ів. Гонти і Д. Галицького. Час будівництва – початок XIX ст. Всі три фасади мають однакове розчленування карнизом. Нижній поверх раніше мав торгові приміщення з вітринами з трьох сторін. Брама від вул. Краківської ще в 20 рр. нашого століття мала оригінальну ковальської роботи

ампірну орнаментику.^{I/}

Над брамою балкон на кам'яних кронштейнах з новішою ^{решіткою}. Над вікнами II поверху карниз, над ним на вісях вікон півкруглі арки заповнені стюковим рельєфом з левами, що спираються на ампірні урни, або амурами з факелом. Нижня лінія вікон в третього поверху зазначена скромно профільованим карнизом, як на другому поверсі. Прямокутні поля над трьома вікнами цього ~~карнизу~~ поверху заповнені рельєфами, які зображують крилатих сфінксів, звернених до арфи з гірляндой. За ними ампірні урни. Над середніми трьома вікнами амури з гірляндами.

Від вул. І. Гонти і Д. Галицького два півкруглі замуровані портали з кам'яним обрамленням, які колись вели до сіней, пізніше замінені на крамниці. Над давнішим головним порталом від вул. Гонти є балкон на трьох оздоблених кам'яних консолях. Середня в формі жіночої кариатиди / тепер збита /.

Від вул. Д. Галицького на поч. ХХ ст. було зроблено новий вхід на подвір'я направо від давнішої в'їздової брами.

Четвертий поверх побудований пізніше і відділений від третього грецьким орнаментом. Фасад вінчає карниз з йоніків, над ним новіші гіпсові консолі, що підтримують край даху.

Заслуговує уваги досить оригінальна сходова клітка від вул. Краківської з східцями навколо сплющеного еліпса і двох пар колон тосканського ордеру. Колони виконані з цегли і простягаються на висоту трьох поверхів, пересікаючись на висоті

^{I/} Рисунок цієї брами виконаний у 1921 р. зберігається у Львівській науковій бібліотеці АН у відділі рукописів. Упр. конс. № 23.

кожного поверху плитю - абаком розміром 53 х 53 см. Створюється враження вставлених одна на одну колон.

Оригінальна балюстрада дерев'яних сходів складається з кованих веероподібних прутів. Інтер'єр цінності собою не являє. Приміщення партеру мають бочкове склепіння, на решти поверхах плоска стеля.

Будинок повстав дещо пізніше від основних пам'ятників Львівського класицизму, які походять з перелому ХУІІІ - ХІХ ст. і перших років ХІХ ст. Тут вже можна побачити перші прояви французького ампіру, що досить виразно проявилася в скульптурній декорації.

Рельєфи, що прикрашають фасади будинку приписуються скульптору А. Шімсеру і без сумніву мають мистецьку вартість.

За час свого існування будинок зазнав цілого ряду незначних переробок і адаптацій. Головно на фасадах і приміщеннях першого поверху. Ці приміщення пристосовувались в основному під крамниці. Нижче в хронологічному порядку надаємо всі відомі з документів переобладнання і ремонтні втручання в будинок.

Рік 1864	- ремонт горища і даху / є рисунки /
1874	- встановлення нового даху / проектні креслення /
1878	- дозвіл магістрату на влаштування крамниці від вул. І.Гонти. Для цієї мети в одному з приміщень встановлено дві стіни і пробито двері / план і розріз одного приміщення /
1886	- 1. влаштовано крамницю в сходовій клітці від вул. Д. Галицького.
2. в подвір'ї з сторони вул. І.Гонти збудовано триповерховий флігель / офіцину / Проектні крес -

лення : план I поверху, поперечний розріз, а також
ситуаційний план.

- 1896 р. - пристосування двох приміщень під крамниці від
вул. Гонти / ситуаційний план /. Цю роботу ви-
конав мулярський майстер **Каєтан Сеначек**
/ підписаний під проектом /.
- 1902 р. - Проект на переробку бічних сходів на огнетривкі
і на крамницю / План частини даху від
вул. Д.Галицького і поперечний розріз 1:100 /.
- 1903 р. - Проект на виконання portalу для крамниці / не
зазначено з якої сторони / для власника
- 1905 р. - Те ж
- 1933 р. - Заміна залізного ганку на II поверсі.
- 1937 р. - Проект розбудови порталів. Обмірні креслення
фасадів виконав арх. Генріх Сандік.^{х/}

х/ Графічний матеріал і переписка з будівельним урядом збері-
гаються у Львівському обласному архіві : ф.2, оп.І, од.36.
5593 .

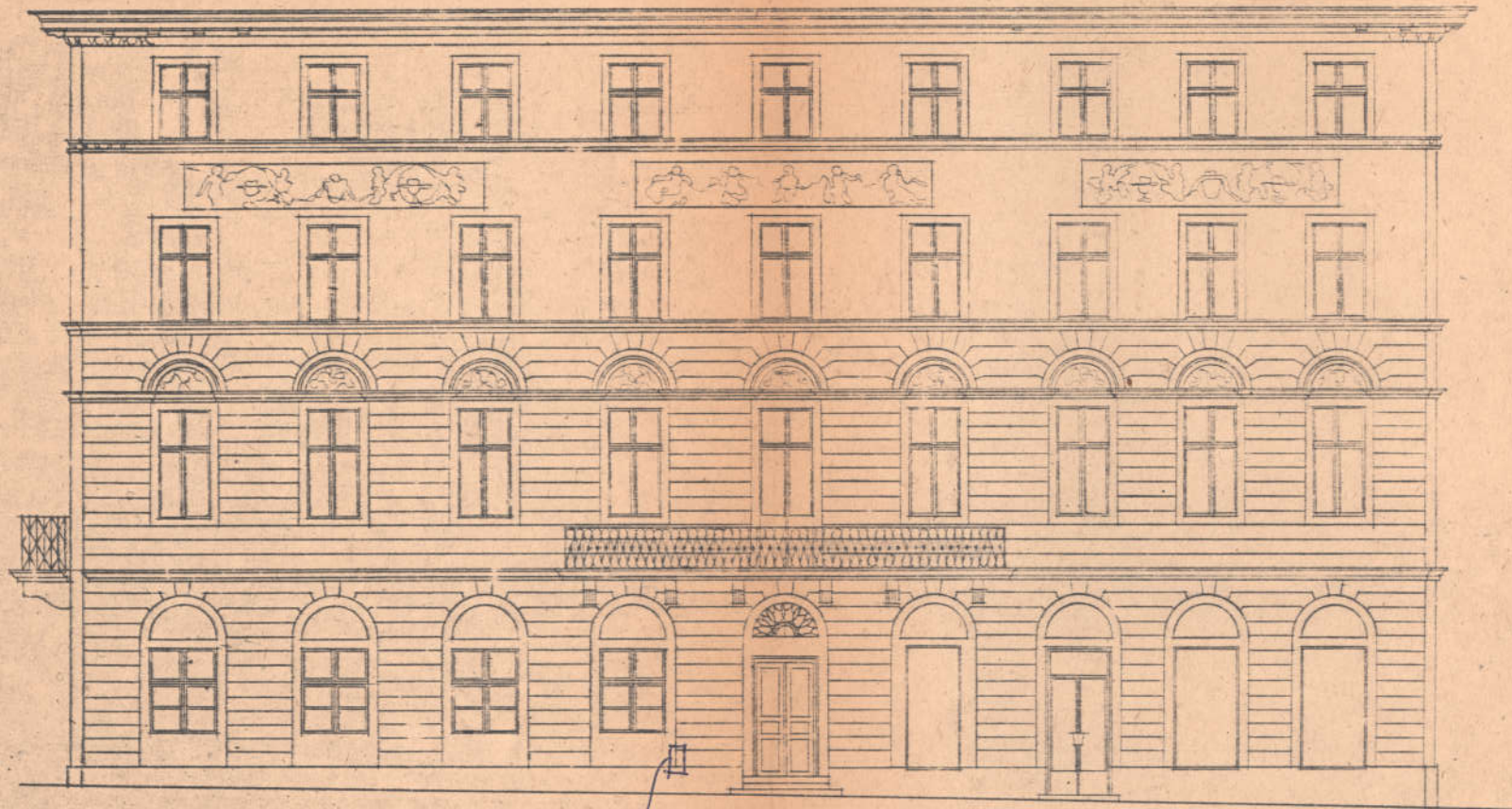
Генріх Сандік

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Зондаж
№ 1

1 0 1 2 3 м
1:100

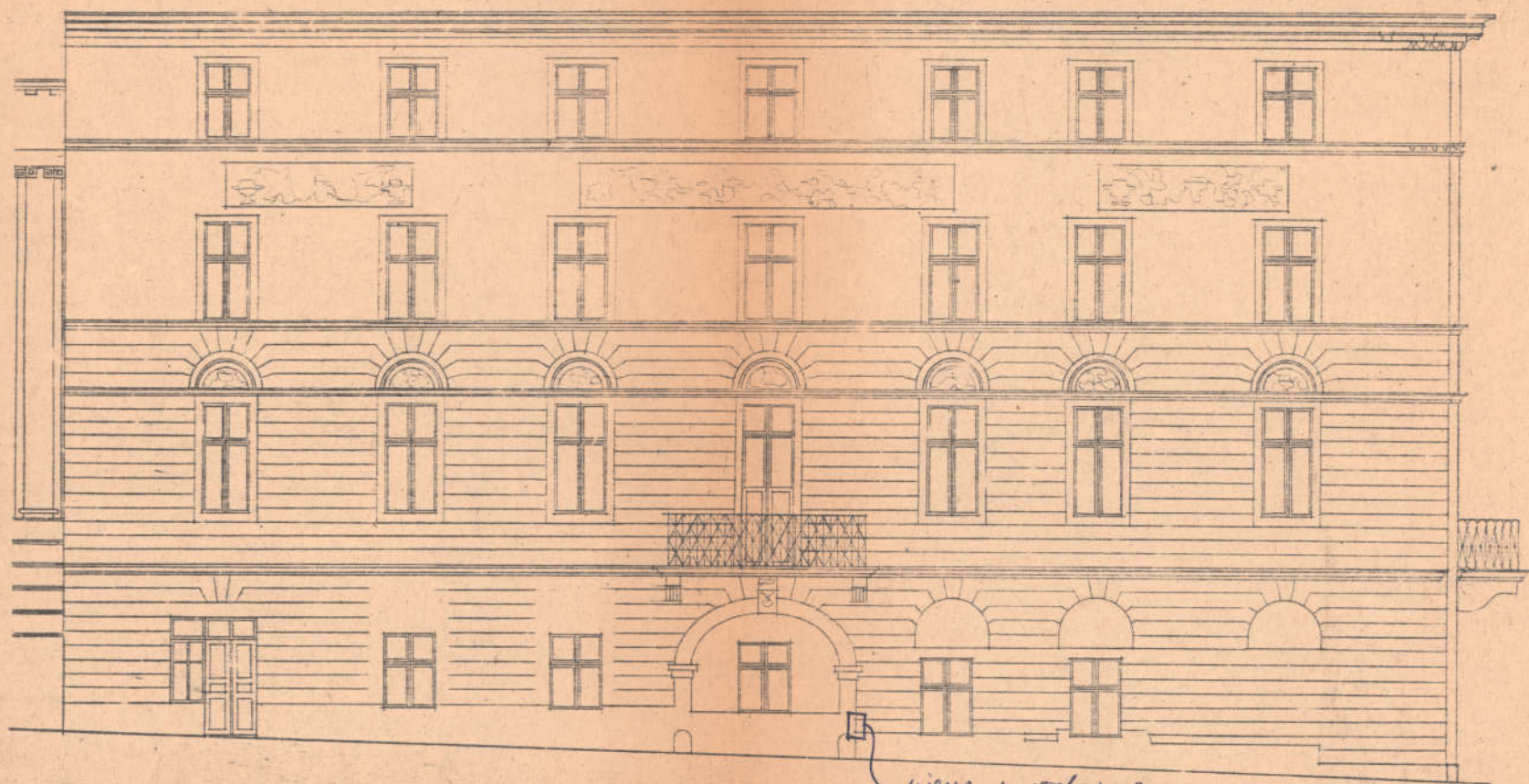
вул. ІРДНІВСЬКА, 34

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

1 0 1 2 3 м

1:100

вул. ГРИГОРІВСЬКА, 34

ФАСАД з вул. І. Гонта

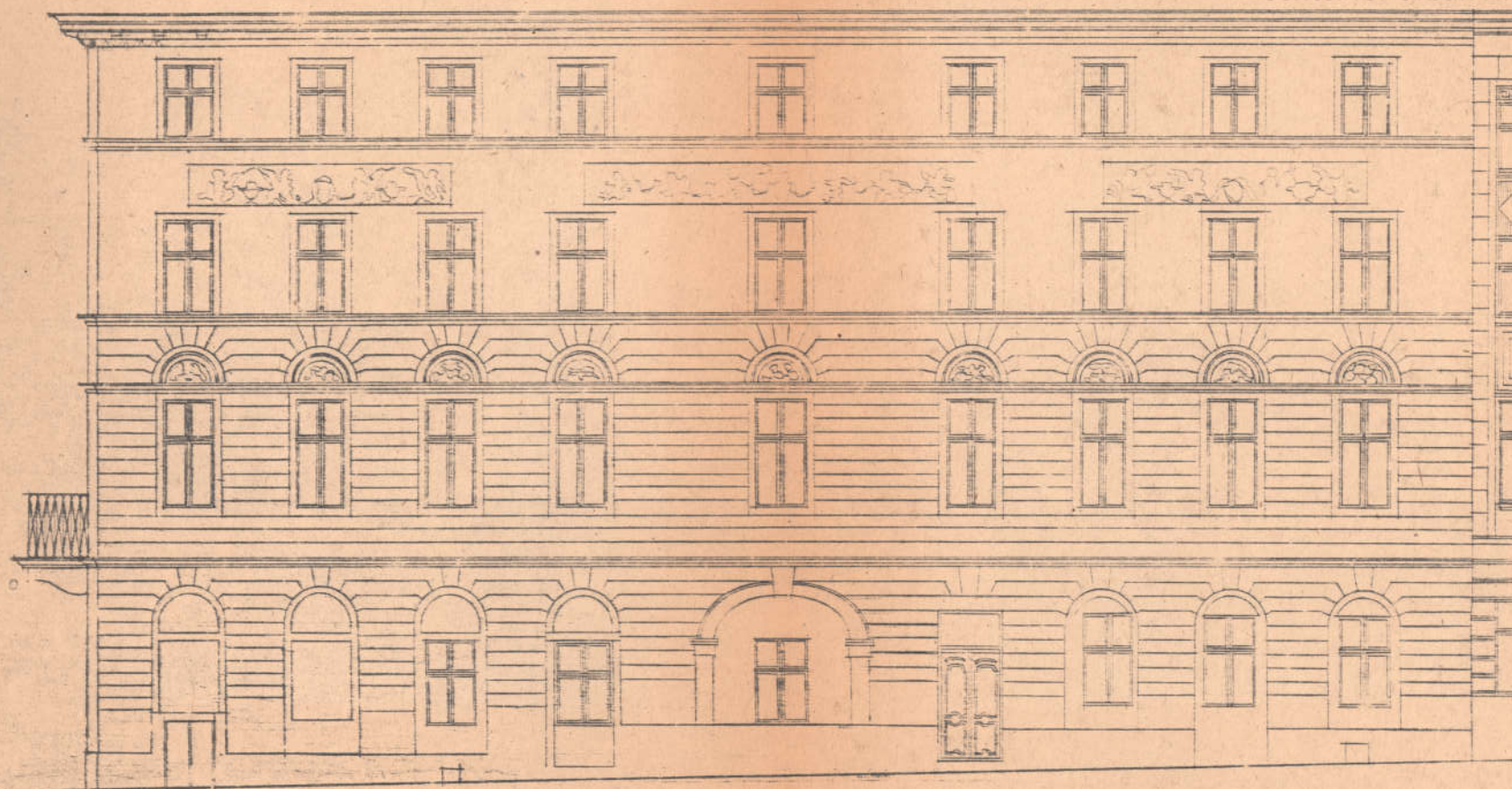
місце поставлення
зондажу №2

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

1 0 1 2 3m

1:100

вул. КРАКІВСЬКА, 34
ФАСАД з вул. Д. Галицького

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Важкий вимір

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

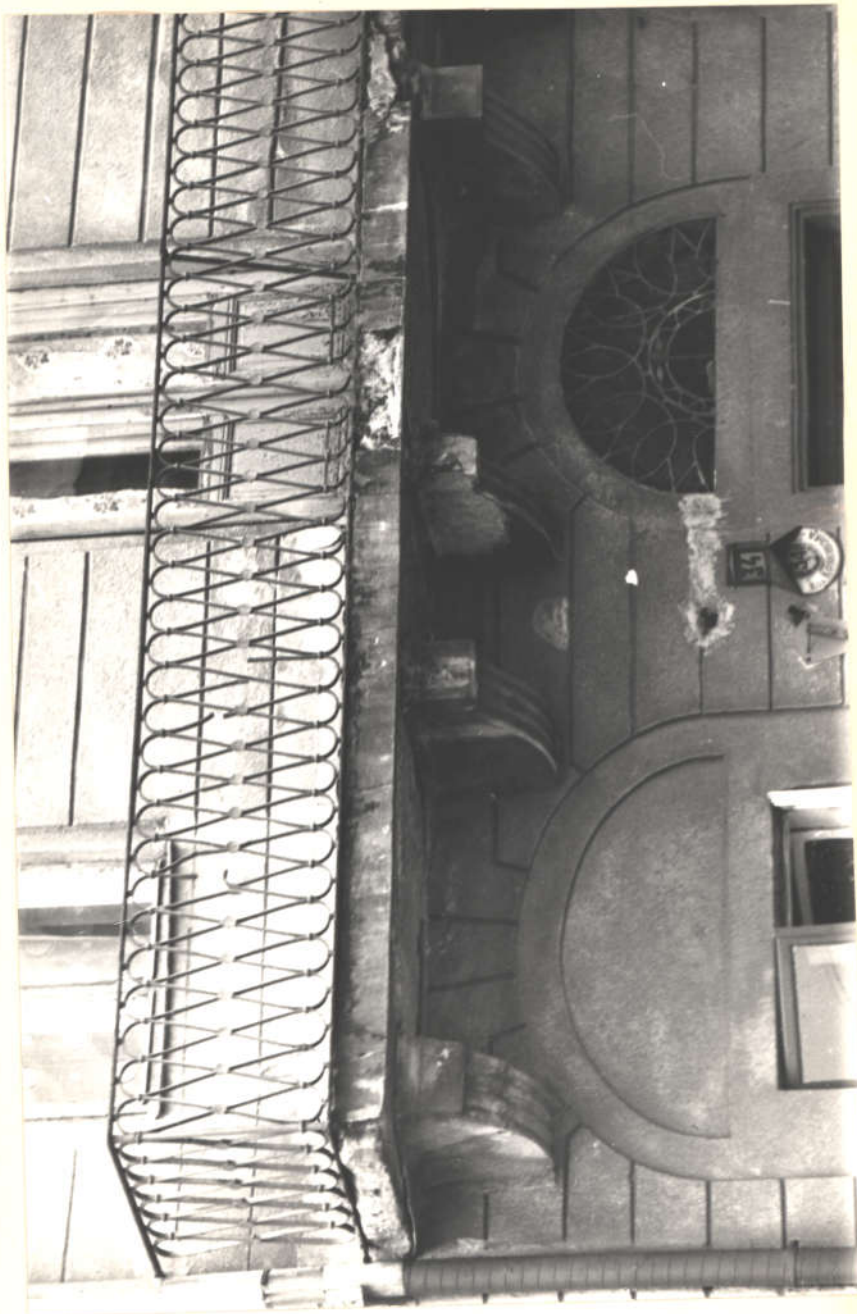

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Балкон над головним входом

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Барельєф над вікнами третього поверху

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Барельєфи над вікнами другою поверху

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Барельєф над вікнами третього поверху

Управління
охорони
історичного
середовища

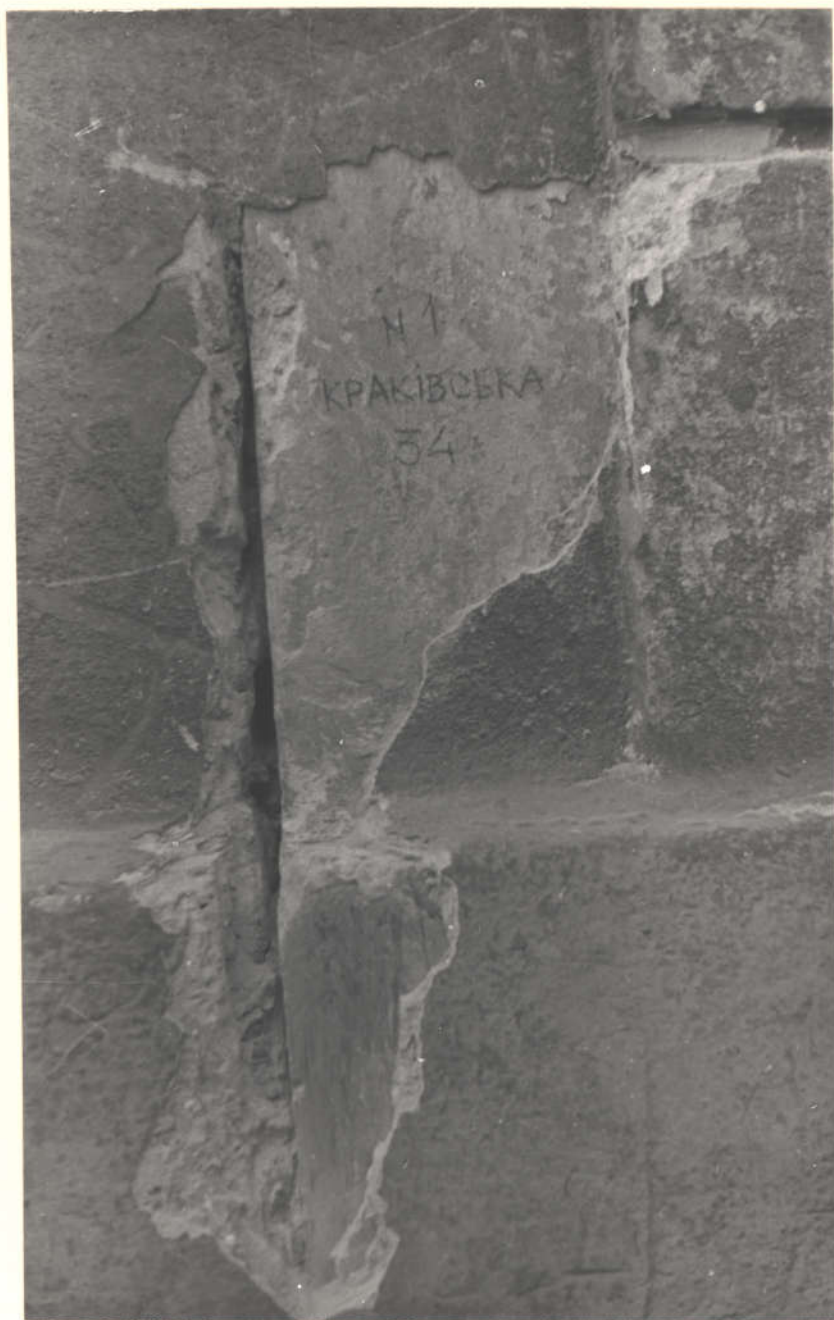
Center for City History
Center for Urban History

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Зондаж, що виявив закладку
нижньої гасини вікон
і поверху

№ 1
КРАКІВСЬКА
54

Управління
охорони
історичного
середовища

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Зондаж, що виявив
матеріал портяни
брани з вул. Токти
(біля каліні)

Управління
охорони
історичного
спадщини

Center of Ukrainian History